

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Maximiliani Sandaei E Societate Iesv Doctoris
Theologi Architectura Christiana**

Sandaeus, Maximilianus

Coloniae Agrippinae, 1653

5. Columnæ marmoreæ Fortitudo & Constantia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46065](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46065)

ARTICULUS V.

COLUMNÆ MARMOREÆ

Fortitudo & Constantia.

ALIAM earundem Columnarum materiam invenio in Architecturæ sacræ volumine: nam easdem spiritualis Aedificii Columnas significatur reor symbolice Tibiis Sponsi, quas Dilecta Columnas vocat marmoreas, *Canticorum* v. 15. *Crura*, inquit, *illius, Columna marmorea super bases aureas.* Mystice, Crura Sponsi, sunt, ut Cantici Salomonici Interpretes, Theodoretus, Hailgrinus, & illos sequuti recentiores exponunt, *Fortitudo* ejus, & *Perseverantia*, seu ad finem usque *Constantia*: quæ madmodum Tibiæ totam corporis molem, & Columnæ aedificii machinam, sic dictæ Virtutes spiritualis Aedificii corpus sustinent. Certè, Fortitudinem invictam nunquam non exhibuit Sponsus Christus in seipso Diabolum ac Mundum vincendo; & nobis quotidie exhibet, ingeminando ad quemlibet inimici insultum, *Confidite, quia ego vici mundum.* Joann. xvi. 33. Constantem perseverantia ostendit continuis vitæ totius laboribus, molestiis, injuriis, contumeliis, animo æquissimo, usque ad Crucem perferendis, & in ea mortem oppetendo, & descensum in ea constantissimè, quamvis irritaretur, provocaretur, exstimularetur, negando. Fuit hæc constantis *Fortitudo*, ut marmor, dura, rigida, inflexibilis: qualis requiritur, vel optatur in Alumno Sapientiæ.

Cum autem varia sint marmorum genera, quæ ac-
curate

accuratè recenset Plinius (a) in naturali historia. Et quoddam quidem album, quod Parium dicitur, & splendet egregiè: hinc illud Lyrici (b)

Splendenti Pario marmore purius.

aliud viride, quod Laconicum appellant; aliud maculosum in Serpentis modum, aliud rubrum, candidis punctis interstinctum, existimatur Sponsa conferre Crua su: Dilecti, vel cum alabastrite, vel cum illo, quod in Paro insula provenit; unde Aquila & Symmachus vertunt Paria,

Caduntur Paria qualia saxa jugis.

Marmor verò qualecumque, quia lapis est durissimus ac solidissimus, qui in precio ubique habetur, per illud eadem indicantur, quæ per æs, si duo adjungas, quæ mirificè Fortitudini, & in ea Perseverantiæ conveniunt. Unum est candor, qui Fortitudinis sinceritatem, & omni nudam hypocrisi, & simulatione, doloque malo repræsentat. Non est Fortitudinis fingere, simulare, hypocritam agere; lucem veritatis fugere. ore jurare, mentem injuram gerere: est hoc timidorum, quibus tantum non est animi, ut sese adversitatibus opponant. Quare Sapienter M. Tullius primo de Officiis removet à fortitudine vafriem & calliditatem minus ingenuam, illiq; designat Candorem Parii marmoris splendentem. *Probè, inquit, definitur à Stoicis fortitudo, cum eam virtutem esse dicunt pugnantem pro aequitate.* Quocirca nemo, qui fortitudinis gloriam consequutus est, insidiis & malitia laudem est adeptus: nihil enim honestum esse potest, quod iustitia vacat. Præclarum igitur Platonis illud: *Scientia, quæ est remota à justitia, calliditas potius, quàm Sapientia est appellanda.* Alterum, quod à Marmore, immò & ab ære indicatur, est pretium: in pretio est utrumque, & non

(a) Plin. lib. 36, cap. 3. (b) Horat. 1. Carm.

& nō mediocri comparatur pretio. Nullus inter omnes
 Ædificii spiritualis lapides, videtur esse majoris pretii,
 quàm *Fortitudo* & *Perseverantia*, pro quibus solis merces
 persolvitur. Et quare in pretio est Nobilitas? quia à For-
 titudine ducit initium. Qui nam maximis stipendiis &
 honoribus conducuntur ad militandum pro Republica?
 Viri fortes, & constantes. Quibus præmium promit-
 titur pretii inæstimabilis? perseverantibus. *Pretiosum*
conspectu Domini mors Sanctorum, Psal. cxv. 15. id est, perse-
 verantia. Denique, quæ fortitudine peculiari quadam
 ratione, pretium conjungit Sapiens Prover. xxxi. 10. Ma-
 lierem, nempe, animam *fortem quis inveniet? procul & den-
 timis finibus pretium ejus.*

ARTICVLVS VI.

COLUMNARUM MARMOREARUM

*Situs, Aequalitas, Altitudo, Crassities, Circumferentia, Canitudo,
 Capitella, Ornamenta, ad Tropologiam accommodata.*

AD Situm quod spectat, *statuit* princeps Architectura
 Salomon duas illas firmissimas Columnas in *Porti-
 cu Templi*, (a) ut dicitur libro III. Reg. cap. VII. Quæ *Porti-
 cus* erat Templi vestibulum; ita una Columna
 uni portæ Porticus, altera alteri adstaret: nimirum, a
 utroque latere Portæ Aulæ Sanctæ, ad dextram unam
 ad sinistram alteram. Qui Situs significat, Columnas
 Fortitudinis ac Constantiæ, seu Perseverantiæ adesse
 debere, tum in prosperis; quæ per dextram denotantur

(a) Ribera lib. 2. de Temp. c. 12. Vilalpan. lib. 5. c. 5. Salomon.
 Tornieli. Adrichom. Pineda lib. 5. Salomon. c. 5. Viegas Apoc.
 3. Sect. 6.